

**A Magyar Nemzeti Bank elnökének
20/2009. (VIII. 6.) MNB rendelete**

**a fizetési rendszer működtetését végző szervezetek üzletszabályzatára és szabályzataira
vonatkozó követelményekről**

A Magyar Nemzeti Bankról szóló 2001. évi LVIII. törvény 60. §-a (3) bekezdésének a) pontja alapján fennálló jogkörömben eljárva a következőket rendelem el:

I. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. §

(1) A rendelet hatálya a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 3. §-a (2) bekezdésének *b)* pontja szerinti fizetési rendszer működtetése tevékenységet a Magyar Köztársaság területén végző szervezetre (a továbbiakban e rendelet alkalmazásában: pénzforgalmi elszámolóház) terjed ki.

(2) E rendeletnek a pénzforgalmi elszámolóházra vonatkozó szabályait a Magyar Nemzeti Bankra (a továbbiakban: MNB) mint országos fizetési rendszert működtető szervezetre is megfelelően alkalmazni kell.

(3) A rendeletben foglalt követelmények teljesítése a fizetési rendszer működtetésének a feltétele. A rendeletben foglalt követelmények teljesítését az MNB felvigyázási és jegybanki ellenőrzési tevékenysége keretében ellenőrzi.

2. §

E rendelet alkalmazásában

a) fizetési rendszer: a pénzforgalmi elszámolóház, - ha az nem azonos a pénzforgalmi elszámolóházzal - a teljesítő fél, valamint a résztvevők és - ha vannak ilyenek - a közvetlen benyújtók közötti megállapodáson alapuló, az egymás közötti fizetési műveletek elszámolása céljából létrejött együttműködési forma;

b) együttműködő felek: a pénzforgalmi elszámolóház, a résztvevők, - ha vannak ilyenek - a közvetlen benyújtók és - ha az nem azonos a pénzforgalmi elszámolóházzal - a teljesítő fél;

c) közvetlen benyújtó: a pénzforgalmi elszámolóháznak az a résztvevőnek nem minősülő ügyfele, amely egy közvetlen résztvevő felhatalmazása alapján, kizárólag saját gazdálkodásával összefüggő fizetési megbízásokat a pénzforgalmi elszámolóháznak közvetlenül nyújt be, és amellyel a közvetlen résztvevő számol el;

d) működési kockázat: annak a kockázata, hogy nem várt veszteség keletkezik a belső folyamatok, a használt informatikai rendszerek hibás vagy elégtelen volta, emberi magatartás, vagy az igazgatóság vagy a felügyelő bizottság vezetői és tagjai, vagy a vezető állású személyek által elkövetett hiba miatt;

e) pénzügyi kockázat: az együttműködő felek által az elszámolási rendszer működésével összefüggésben viselt hitel- és likviditási kockázat;

f) rendkívüli helyzet: olyan különleges eljárást igénylő helyzet, melynek során a fizetési rendszer működtetésének folyamata az üzletszabályzatban foglaltaktól eltérő;

g) résztvevő: a pénzforgalmi elszámolóház által működtetett fizetési rendszer tagja, amely a saját és ügyfelei fizetési megbízásait továbbítja, illetőleg fogadja,

ga) közvetlen résztvevő: az a rendszertag, amely a saját és ügyfelei fizetési műveleteiből származó követelését, illetőleg tartozását a teljesítő fél által vezetett fizetési számláján a többi közvetlen résztvevő fizetési számlájával vagy egy központi technikai számlával szemben rendezi,

gb) közvetett résztvevő: az a rendszertag, amely a saját és ügyfelei fizetési műveleteiből származó követelését, illetőleg tartozását egy közvetlen résztvevőnél mint levelező hitelintézetnél vezetett fizetési számláján rendezi, a pénzforgalmi elszámolóház a közvetett résztvevő fizetési forgalmát e közvetlen résztvevő fizetési számlájának terhére, illetőleg javára számolja el;

h) teljesítés: az elszámolási rendszer résztvevői közötti tartozások és követelések kiegyenlítése a teljesítő félnél vezetett fizetési számlákon;

i) teljesítő fél: az a szervezet, amely a résztvevők fizetési számlájának számlavezetőjeként biztosítja a fizetési megbízások teljesítését, illetve - szükség esetén - a résztvevők részére hitelt nyújt a teljesítés megkönnyítése érdekében.

II. FEJEZET

AZ ÜZLETSZABÁLYZAT KÖTELEZŐ TARTALMI ELEMEI

3. §

A pénzforgalmi elszámolóház a fizetési rendszer működtetését szabályozó üzletszabályzatában (a továbbiakban: üzletszabályzat) meghatározza a következőket:

- a) a fizetési rendszer célját, alapelveit, a fizetési rendszer működését szabályozó egyéb dokumentumokat,
- b) az együttműködő feleket,
- c) a fizetési rendszerben az együttműködő felek által viselt kockázatokat,
- d) a csatlakozás és a részvétel módját és feltételeit,
- e) az együttműködő felek által nyújtandó információk körét és az információnyújtás feltételeit,
- f) a részvétel megszüntetésének, szüneteltetésének módját és feltételeit,
- g) a fizetési rendszerben feldolgozott fizetési megbízások és egyéb üzenetek küldésének módját, és a fizetési rendszerbe való befogadásának követelményeit,
- h) a teljesítés rendjét,
- i) ha van ilyen, a biztosítékok kezelésének és felhasználásának, az esetleges veszteség viselésének szabályait,
- j) a reklamációs ügyintézés módját és határidejét,
- k) a felelősségi szabályokat, a felelősség korlátozásának eseteit és a kártérítésre vonatkozó szabályokat,
- l) a fizetési rendszer működési idejét,
- m) az üzletszabályzat módosításának rendjét,
- n) az üzletszabályzat közzétételére vonatkozó szabályokat.

Célok, alapelvek, a fizetési rendszer működését szabályozó dokumentumok

4. §

- (1) Az üzletszabályzatban a pénzforgalmi elszámolóház meghatározza a fizetési rendszer célját, az elszámolásra kerülő fizetési megbízások körét.
- (2) Az üzletszabályzatban a pénzforgalmi elszámolóház hivatkozik a fizetési rendszer működése szempontjából lényeges jogszabályokra, megállapodásokra és arra, hogy a fizetési rendszer a magyar jog alapján működik.
- (3) Az üzletszabályzatban a pénzforgalmi elszámolóház összefoglalja fizetési rendszer működtetésének folyamatát.

Az együttműködő felek jogai és kötelezettségei

5. §

Az üzletszabályzatban a pénzforgalmi elszámolóház meghatározza az együttműködő felek jogait és kötelezettségeit. A pénzforgalmi elszámolóháznak és - ha az nem azonos a pénzforgalmi elszámolóházzal - a teljesítő félnek a cégnevét is fel kell tüntetni az üzletszabályzatban.

Az együttműködő felek által viselt kockázatok

6. §

A pénzforgalmi elszámolóház az üzletszabályzatban meghatározza a fizetési rendszerben az együttműködő felek által viselt pénzügyi és működési kockázatokat, és azok kezelésének eljárási rendjét.

A csatlakozás és a részvétel módja és feltételei

7. §

- (1) A pénzforgalmi elszámolóház az üzletszabályzatban meghatározza a fizetési rendszerhez résztvevőként történő csatlakozás és a résztvevőként való részvétel feltételeit.
- (2) Az üzletszabályzatban meg kell határozni a résztvevőként való részvétel szintjeit, és különbséget kell tenni a közvetlen résztvevő és a közvetett résztvevő között, továbbá - ha van ilyen - meg kell határozni a közvetlen benyújtó jogait és kötelezettségeit.
- (3) A részvétel egyes szintjeihez kapcsolódóan az azonos szinthez tartozó résztvevőkkel szemben azonos minimálisan szükséges követelményeket kell támasztani.
- (4) A pénzforgalmi elszámolóház az üzletszabályzatban meghatározza
- a) a résztvevőként való részvétel feltételeinek teljesülésére vonatkozó időszakonkénti ellenőrzés szabályait,
  - b) a követendő eljárást abban az esetben, ha a fizetési rendszer valamely résztvevője a fizetési rendszerben való részvétel feltételeinek már nem felel meg,
  - c) az üzletszabályzatban foglaltak résztvevők általi megszegése esetén alkalmazandó eljárást.
- (5) A fizetési, illetve értékpapír-elszámolási rendszerekben történő teljesítés véglegességéről szóló 2003. évi XXIII. törvény szerinti kijelölt rendszer esetében az üzletszabályzat meghatározza a külföldi székhellyel rendelkező intézmény távoli hozzáféréssel közvetlenül vagy magyarországi fióktelepe útján a rendszerhez történő csatlakozásának feltételeit.

Az együttműködő felek által nyújtandó információk

8. §

- A pénzforgalmi elszámolóház az üzletszabályzatban meghatározza:
- a) azon információk körét, amelyeket a résztvevők és a közvetlen benyújtók a pénzforgalmi elszámolóháznak nyújtani kötelesek,
  - b) azon információk körét, amelyeket a pénzforgalmi elszámolóház a résztvevőknek és a közvetlen benyújtóknak nyújt,
  - c) az a)-b) pont szerinti információnyújtás módját, valamint
  - d) azokat a határidőket, amelyeken belül a fizetési rendszer működését érintő információt a résztvevő és a közvetlen benyújtó a pénzforgalmi elszámolóháznak bejelenteni köteles, valamint
  - e) azokat a határidőket, amelyeken belül a fizetési rendszer működését érintő információt a pénzforgalmi elszámolóház a résztvevőknek és a közvetlen benyújtóknak nyújt.

A részvétel megszüntetése, szüneteltetése

9. §

- (1) A pénzforgalmi elszámolóház az üzletszabályzatban ismerteti a pénzforgalmi elszámolóház tájékoztatási kötelezettségét az MNB felé, amennyiben valamely résztvevő fizetési rendszerben való

részvétele megszüntetésének, szüneteltetésének feltételei fennállnak, valamint meghatározza a résztvevők fizetési rendszerben való részvétele megszüntetésének, szüneteltetésének rendjét, feltételeit, időpontját, jogkövetkezményeit, valamint a jogorvoslati lehetőségeket.

(2) A pénzforgalmi elszámolóház az üzletszabályzatban rendelkezik a szükséges intézkedésekről arra az esetre, ha bíróság vagy más intézkedésre jogosult hatóság valamely résztvevő ellen fizetést korlátozó eljárást indít.

(3) A pénzforgalmi elszámolóház az üzletszabályzatban rendelkezik a részvétel résztvevők általi felfüggesztésének, felmondásának, valamint a résztvevők részvételi szintjének megváltoztatása esetén követendő eljárásról.

Az üzenetek küldésének módja és befogadásának követelményei

10. §

A pénzforgalmi elszámolóház az üzletszabályzatban meghatározza

- a) a fizetési megbízások és egyéb üzenetek tartalmát és formáját, és azok használatának főbb szabályait,
- b) az adatátviteli eszközök és az adatátviteli módszerek főbb elemeit, és
- c) a hibás fizetési megbízások és egyéb hibás üzenetek esetében követendő eljárásokat.

A teljesítés rendje

11. §

(1) A pénzforgalmi elszámolóház az üzletszabályzatban meghatározza a teljesítés módját, gyakoriságát, a határidőket és a teljesítés véglegességének időpontját.

(2) A pénzforgalmi elszámolóház az üzletszabályzatban meghatározza az együttműködő felek teljesítéssel kapcsolatos feladatait.

(3) Ha teljesítő félként nem a pénzforgalmi elszámolóház jár el, és a pénzforgalmi elszámolóház és a teljesítő fél egymással e tárgyban szerződést kötött, az üzletszabályzat tartalmazza a pénzforgalmi elszámolóháznak és a teljesítő félnek a közöttük létrejött szerződésben meghatározott feladatait.

Biztosítékok kezelése és felhasználása, veszteségviselés

12. §

(1) A pénzforgalmi elszámolóház az üzletszabályzatban meghatározza

- a) a biztosítékképzés szabályait,
- b) a biztosítékok értékelésének szabályait,
- c) az elfogadható biztosítékok körét és mértékét,
- d) a biztosítékok felhasználásának szabályait és visszapótlásuk módját,
- e) a biztosítékokkal nem fedezett veszteségek viselésének szabályait.

(2) Ha a teljesítés biztosítékait nem a pénzforgalmi elszámolóház kezeli, az üzletszabályzat tartalmazza a pénzforgalmi elszámolóháznak és a biztosítékokat kezelő félnek a közöttük létrejött szerződésben meghatározott feladatait.

A reklamációs ügyintézés módja és határideje

13. §

A pénzforgalmi elszámolóház az üzletszabályzatban meghatározza a résztvevők és a közvetlen benyújtók által tehető panaszok kezelésére, elbírálásának rendjére vonatkozó szabályokat és a panaszok elbírálásának határidejét, ami alkalmanként nem lehet hosszabb, mint 15 munkanap.

Felelősségi viszonyok, a felelősség korlátozása, kárenyhítés és kártérítés

14. §

(1) A pénzforgalmi elszámolóház az üzletszabályzatban rendelkezik az együttműködő felek felelősségére vonatkozó szabályokról.

(2) A pénzforgalmi elszámolóház az üzletszabályzatban meghatározza az együttműködő felek kártérítési és kárenyhítési kötelezettségének feltételait és módját.

A fizetési rendszer működési ideje

15. §

(1) A pénzforgalmi elszámolóház az üzletszabályzatban ismerteti az éves elszámolásforgalmi naptár meghatározásának és közzétételének módját.

(2) A pénzforgalmi elszámolóház az üzletszabályzat részeként közzéteszi a fizetési rendszer részletes üzemidő-beosztásának leírását.

Az üzletszabályzat módosításának rendje

16. §

A pénzforgalmi elszámolóház az üzletszabályzatban meghatározza az üzletszabályzat módosítására vonatkozó javaslat közvetlen résztvevőkkel történő megismertetésének módját, melynek során ésszerű időt kell biztosítani észrevételeik megtételére. A véleményezési határidő legalább 5, átfogó vagy nagy terjedelmű módosítás esetén 10, de legfeljebb 15 munkanap.

Az üzletszabályzat közzététele

17. §

Az üzletszabályzatot és annak módosítását a pénzforgalmi elszámolóház a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2001. évi LVIII. törvény 27. §-ának (3) bekezdése, illetve a Hpt. 203. §-ának (1) bekezdés a) pontja értelmében köteles közzétenni.

III. FEJEZET

**A PÉNZFORGALMI ELSZÁMOLÓHÁZAK SZABÁLYZATAIRA VONATKOZÓ
RENDELKEZÉSEK***A rendkívüli helyzetek kezelésére vonatkozó szabályzat*

18. §

(1) A pénzforgalmi elszámolóház a rendkívüli helyzetek kezelésére vonatkozó szabályzatában meghatározza a rendkívüli helyzetek fajtáit, kritériumait és a rendkívüli helyzet megállapításának és kihirdetésének szabályait.

(2) A rendkívüli helyzetek kezelésére vonatkozó szabályzatában a pénzforgalmi elszámolóház rögzíti a rendkívüli helyzetek esetén

a) alkalmazandó eljárási rendet,

b) alkalmazandó döntési jogosultságokat,

c) az üzletszabályzatban lefektetett szabályoktól való eltérés lehetőségét,

d) a kapcsolattartás módját,

e) a kapcsolattartásra szolgáló központi telefonszámokat, illetve elérhetőségeket.

(3) A rendkívüli helyzetek kezelésére vonatkozó szabályzatára és a szabályzat módosítására irányuló javaslatát a pénzforgalmi elszámolóháznak a közvetlen résztvevőkkel meg kell ismertetnie, és ésszerű időt kell biztosítania észrevételeik megtételére. A véleményezési határidő legalább 5, átfogó vagy nagy terjedelmű módosítás esetén 10, de legfeljebb 15 munkanap.

(4) A pénzforgalmi elszámolóház rendkívüli helyzetek kezelésére vonatkozó szabályzatának, illetőleg e szabályzat módosításának hatálybalépéséhez az MNB felvigyázási tevékenysége körében megadott jóváhagyása szükséges.

A díjszabályzat

19. §

(1) A pénzforgalmi elszámolóház díjszabályzatában meghatározza a csatlakozásért, a résztvevőként való részvételért, a közvetlen benyújtásért és a pénzforgalmi elszámolóház szolgáltatásaiért felszámított díjakat, jutalékokat, költségeket.

(2) A fizetési rendszer díjaiban, jutalékaiban, költségeiben csak a forgalom nagysága, a nyújtott szolgáltatás tartalma, a választott távközlési út alapján lehet különbséget tenni a résztvevők között.

(3) A pénzforgalmi elszámolóház díjszabályzatának, illetőleg a díjszabályzat módosításának hatálybalépéséhez az MNB felvigyázási tevékenysége körében megadott jóváhagyása szükséges.

A szabályzatok érintettek részére való rendelkezésre bocsátása

20. §

- (1) A rendkívüli helyzetek kezelésére vonatkozó szabályzatát és a díjszabályzatát a pénzforgalmi elszámolóháznak a fizetési rendszerhez csatlakozott közvetlen résztvevők, a közvetlen benyújtók és a teljesítő fél rendelkezésére kell bocsátania.
- (2) A pénzforgalmi elszámolóháznak kérésre rendelkezésre kell bocsátania a díjszabályzatát az üzletszabályzat szerint a fizetési rendszerhez közvetlen résztvevőként vagy közvetlen benyújtóként csatlakozni jogosultak részére.

IV. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

21. §

- (1) Ez a rendelet 2009. november 1-jén lép hatályba.
- (2) Hatályát veszti a hitelintézeti elszámolóházak üzletszabályzatára és szabályzataira vonatkozó követelményekről szóló 11/2006. (VIII. 1.) MNB rendelet.
- (3) Jelen § 2009. november 2-án hatályát veszti.

Simor András s.k.
a Magyar Nemzeti Bank elnöke